

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 187/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED] zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom, Jesenná 8, Prešov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 21/2017 zo 4. mája 2017 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 101/2018 z 23. mája 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 27. augusta 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 21/2017 zo 4. mája 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Cdo 101/2018 z 23. mája 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 1522/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky bola na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky schváleného na zasadnutí pléna ústavného súdu konanom 8. decembra 2021 na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 (ďalej len „rozvrh práce“) je na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3.1 rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Miloš Maďar (predseda senátu), Jana Baricová a Rastislav Kaššák. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z obsahu ústavnej sťažnosti a napadnutých rozsudkov vyplýva, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], sa ako pôvodný žalobca (ďalej len „pôvodný žalobca“) žalobou Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) doručenou 29. októbra 2012 domáhala proti žalovanému [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), náhrady za užívanie nehnuteľností vedených na [REDAKOVANÉ], katastrálny odbor, na [REDAKOVANÉ], v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Pôvodný žalobca tieto nehnuteľnosti nadobudol na základe kúpnej zmluvy z 13. júla 2007, pričom na uvedených nehnuteľnostiach sa nachádzala cesta III. triedy a chodník vo vlastníctve žalovaného. Pôvodný žalobca sa voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie predmetných nehnuteľností za obdobie od 30. októbra 2008 do 30. júna 2009 vo výške 22 544,33 eur s 8,75 % úrokom z omeškania od 20. apríla 2011 do zaplatenia. Pôvodný žalobca následne návrhom z 31. marca 2014 na základe znaleckého posudku č. 81/2014 z 30. marca 2014 požiadal okresný súd o pripustenie zmeny návrhu na začatie konania, a to tak, aby zaviazal žalovaného na úhradu sumy 24 200 eur s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 20. apríla 2011 do zaplatenia. Okresný súd uznesením č. k. 11 C 377/2012-384 z 11. apríla 2014 pripustil návrh na zmenu žaloby.

5. Pôvodný žalobca návrhom na zmenu účastníkov konania z 20. apríla 2015 okresnému súdu navrhol pripustenie zámény účastníka konania na strane žalobcu, a to z pôvodného žalobcu na sťažovateľa z dôvodu postúpenia pohľadávky, čomu okresný súd uznesením č. k. 11 C 377/2012-403 z 28. augusta 2015 vyhovel. Ako prvoinštančný súd vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 377/2012-725 z 26. októbra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 22. decembra 2016 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu a sťažovateľa zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie [uplatnil dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. a) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“, pozn.], o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že ho ako nedôvodné zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd zamietnutie dovolania sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu ako nedôvodnému v podstatnom odôvodnil takto:

6.1. K sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k veci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých

odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Poukázal tiež na to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred súdom druhej inštancie tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú jednotu. V danom prípade krajský súd ako súd odvolací potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu, s ktorými sa stotožnil. Uzavrel to tým, že obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie sťažovateľa, že odvolací krajský súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom súladným so zákonom a za procesnú vadu nie je možné považovať to, ak rozhodnutie nie je odôvodnené v súlade s predstavami sťažovateľa.

6.2. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, teda či sa pri skúmaní sťažovateľom ako dovolateľom predostretej otázky (či sa krajský súd ako súd odvolací pri riešení otázky, že pri uplatnení nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov zastavaných pozemnými komunikáciami a pozemkov výstavbou pozemných komunikácií dotknutých, ak je stranou sporu podnikateľ pri výkone jeho podnikateľskej činnosti na jednej strane a verejnoprávna korporácia na strane druhej pri zabezpečovaní verejných potrieb pri výkone samosprávnej funkcie, je na premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia potrebné aplikovať § 397 Obchodného zákonníka o premlčaní, pozn.) odvolací súd odklonil od sťažovateľom uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, najvyšší súd dospel k záveru, že právne závery najvyššieho súdu (ako aj ústavného súdu, pozn.) uvedené v sťažovateľom označených rozhodnutiach sa nelíšia od záverov, ku ktorým dospel odvolací súd. Argumentoval tým, že okolnosti, ktoré boli významné pre rozhodnutie najvyššieho súdu v sťažovateľom uvedených rozhodnutiach, sa skutkovo a právne zreteľne líšia od okolností významných z hľadiska predmetného sporu sťažovateľa a žalovaného. Uviedol, že išlo osobitne o to, že v sťažovateľom uvádzaných rozhodnutiach išlo o obchodnoprávny vzťah medzi stranami sporu. Zároveň v tejto časti najvyšší súd aj konkrétne vo vzťahu k jednotlivým sťažovateľom uvádzaným rozhodnutiam poukázal na to, v čom spočíva ich skutková a právna odlišnosť.

6.3. Napokon zamietnutie dovolania vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd odôvodnil tým, že v danom prípade je nesporné, že medzi sťažovateľom ako žalobcom a žalovaným v období, za ktoré si sťažovateľ uplatňuje peňažnú náhradu za užívanie nehnuteľností (teda od 30. októbra 2008 do 30. júna 2009, pozn.), je výlučne občianskoprávny vzťah ako vzťah majetkový vyplývajúci zo stavby a užívania pozemku stavbou cesty stojacou na pozemku vo vlastníctve sťažovateľa. Poukázal na to, že žalovaný nie je podnikateľským subjektom, komunikáciu nevlastní na účel dosiahnutia zisku, ale táto slúži na bezplatné uspokojovanie verejnej potreby. Najvyšší súd konštatoval, že krajský súd ako súd odvolací správne posúdil, že predmetom sporu je ochrana vlastníckeho práva sťažovateľa, a nie plnenie z podnikateľskej činnosti strán sporu. Poukázal na to, že nárok uplatnený sťažovateľom nijako nesúvisí s podnikateľskou činnosťou sťažovateľa vo vzťahu k žalovanému. Preto bolo potrebné ich vzťah posúdiť ako občianskoprávny. Ide o prípad, keď právny dôvod, ktorý by zakladal právo na plnenie – nájomná zmluva, neexistoval od začiatku.

II. Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu namieta, že pri posudzovaní dovolacieho dôvodu, ktorým sťažovateľ namietal odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, tento posúdil bez náležitého odôvodnenia, a tým porušil jeho právo na spravodlivé konanie. Má za to, že v tejto časti nespĺňa základné požiadavky presvedčivosti, jasnosti a zrozumiteľnosti a je svojvoľné. Argumentuje, že najvyšší súd neuviedol konkrétne dôvody, prečo sa ním označené iné rozhodnutia skutkovo a právne zreteľne líšia od okolností významných z hľadiska predmetného sporu, a preto je v tejto časti rozhodnutie arbitrárne. Zároveň namieta, že najvyšší súd ako súd dovolací posúdil ústavne neudržateľným spôsobom otázku, či pri uplatnení nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov zastavaných pozemnými komunikáciami a pozemkov výstavbou pozemných komunikácií dotknutých, ak je stranou sporu podnikateľ pri výkone jeho podnikateľskej činnosti a na druhej strane verejnoprávna korporácia pri zabezpečovaní verejných potrieb, je na premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia potrebné aplikovať ustanovenia podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa Obchodného zákonníka. Nesúhlasí so závermi súdov, že vzťah medzi sťažovateľom a žalovaným vyplývajúci z užívania pozemkov bez právneho dôvodu nie je možné definovať ako obchodno-závazkový vzťah medzi podnikateľmi, pretože sa netýkal ich podnikateľskej činnosti. Odôvodňuje to tým, že sťažovateľ s nehnuteľnosťami, ktorých sa týka žalobný návrh, podniká a tvoria súčasť jeho majetku ako podnikateľa. Dodal, že na to, aby sa na žalovaného aplikoval § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, postačuje skutočnosť, že žalovaný ako subjekt verejného práva zabezpečuje verejnú potrebu, pričom podmienka dosahovania zisku z takejto činnosti sa na žalovaného nevzťahuje.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu. Primárne namieta, že v predmetnej veci mal byť súdmi vzťah medzi sťažovateľom a žalovaným posúdený ako výkon podnikania a premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia tak mala byť posudzovaná podľa Obchodného zákonníka, a nie v zmysle Občianskeho zákonníka.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces a základného práva vlastníť majetok napadnutým rozsudkom krajského súdu:

9. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu primárne namieta jeho záver, že vzťah medzi sťažovateľom a žalovaným vyplývajúci z užívania pozemkov bez právneho dôvodu nie je možné definovať ako obchodno-závazkový vzťah medzi podnikateľmi, pretože sa netýkal ich podnikateľskej činnosti. Má za to, že v predmetnej veci neexistuje dôvod na neposúdenie vzťahu medzi sťažovateľom a žalovaným (resp. aj medzi pôvodným žalobcom a žalovaným, pozn.) ako vzťahu obchodnoprávneho. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva,

že sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu využil svoje právo podať v tomto prípade mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd ako súd dovolací. Dovolací súd podané dovolanie sťažovateľa posúdil ako prípustné a meritorne preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý potvrdil ako vecne správny. Z uvedeného teda vyplýva, že sťažovateľovi bola v konaní pred všeobecnými súdmi (najvyšším súdom ako súdom dovolacím, pozn.) poskytnutá ochrana jeho práv, pretože došlo zo strany najvyššieho súdu k meritórnemu preskúmaniu dovolaním napadnutého rozhodnutia.

10. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (I. ÚS 207/2020).

11. Zároveň aj zo samotného znenia § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

12. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, a to pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

13. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu primárne namieta, že pri posudzovaní dovolacieho dôvodu, ktorým sťažovateľ namietal odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, tento posúdil bez náležitého odôvodnenia, a tým porušil jeho právo na spravodlivé konanie. Má za to, že v tejto časti je svojvoľné, že najvyšší súd neuviedol konkrétne dôvody, prečo sa ním označené iné rozhodnutia skutkovo a právne zreteľne líšia od okolností významných z hľadiska predmetného sporu. Zároveň namieta, že najvyšší súd ako súd dovolací posúdil ústavne neudržateľným spôsobom otázku, že pri uplatnení nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov, ak je stranou sporu podnikateľ pri výkone jeho podnikateľskej činnosti a na druhej strane verejnoprávna korporácia pri zabezpečovaní verejných potrieb, je na premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, a nie ustanovenia Obchodného zákonníka.

14. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (I. ÚS 358/2019).

15. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Úlohou ústavného súdu tak nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 1/2020).

16. K zákonnej povinnosti všeobecných súdov náležite a presvedčivo odôvodniť ich rozhodnutia ústavný súd už v minulosti judikoval, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 57/2019).

17. S poukazom na uvedené východiská ústavný súd pristúpil k prieskumu ústavnou sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Po preskúmaní napadnutého rozsudku ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd sa, prihliadnuc na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa, ústavnoprávne relevantným spôsobom vysporiadal s otázkou výkladu a aplikácie predmetných ustanovení Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka, pokiaľ ide o posudzovanie dĺžky premlčacej lehoty pri uplatnení nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov, resp. že jasne, logicky a zreteľne odôvodnil svoje závery, keď zamietol sťažovateľom podané dovolanie ako nedôvodné. Podľa posúdenia ústavného súdu aplikáciu predmetného právneho predpisu zo strany najvyššieho súdu v prípade sťažovateľa tak nie je možné označiť za svojvoľnú či popierajúcu jeho zmysel a účel. Najvyšší súd zároveň svoje závery, keď meritórne preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a dovolanie voči nemu ako nedôvodné zamietol, vecne, jasne

a obsírne rozviedol v bodoch 11 až 30 svojho napadnutého rozsudku, teda nie je možné ho považovať za arbitrárne či nedostatočne odôvodnené.

18. Pretože je sťažovateľovi odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu dostatočne známe, ústavný súd ho na tomto mieste preto nebude podrobne rozoberať. Len pre zdôraznenie uvedie, že najvyšší súd v ňom ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedal otázku týkajúcu sa sťažovateľom uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že najvyšší súd riadne preskúmal odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu (aj v spojitosti s obsahom rozhodnutia prvoinštančného súdu, pozn.) a nezistil, že by krajský súd v danom prípade svoje závery riadne neodôvodnil. Jasne v tejto súvislosti uviedol, že je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy (prvoinštančný a odvolací, pozn.) vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a ako ich posudzoval súd odvolací, ako aj to, aké závery zaujal krajský súd k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil. Tiež správne (aj s poukazom na judikatúru ústavného súdu, pozn.) dodal, že rozhodnutia prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu je potrebné posudzovať a hodnotiť ako celok. Pokiaľ ide o vysporiadanie sa s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, resp. pokiaľ ide o sťažovateľom v ústavnej sťažnosti predstretú námietku, že najvyšší súd mal v napadnutom rozsudku len stroho skonštatovať (bez bližšieho odôvodnenia, pozn.), že v sťažovateľom uvedených iných rozhodnutiach (od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť, pozn.) ide o skutkovo a právne zreteľne odlišné okolnosti, s touto námietkou sa nie je možné stotožniť. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcom bode, najvyšší súd napadnutý rozsudok odôvodnil pomerne rozsiahlo a obsírne. Konkrétne v bodoch 20 až 21.5 jasne a zreteľne (ku každému zo sťažovateľom uvedených rozhodnutí, pozn.) poukázal na to, v čom sa sťažovateľom uvádzané rozhodnutia, ktorými odôvodňoval odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, líšia od predmetnej veci. Najvyšší súd jasne poukázal na to, že v daných rozhodnutiach, resp. prípadoch medzi sporovými stranami existoval obchodnoprávny vzťah, ktorý však v aktuálnom prípade sťažovateľa medzi ním a žalovaným absentoval. V nadväznosti na to, aj pokiaľ ide o posúdenie sťažovateľom uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, najvyšší súd v bodoch 22 až 30 napadnutého rozsudku jasne a pomerne podrobne rozviedol, prečo v prípade sťažovateľa pri posudzovaní premlčacej lehoty na premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je možné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní, ako sa toho domáhal sťažovateľ. Dospel k záveru, že pre uplatnenie ustanovení Obchodného zákonníka namiesto uplatnených ustanovení Občianskeho zákonníka je nevyhnutné, aby v súvislosti s nehnuteľnosťami, o ktorých užívanie sa spor viedol, medzi sporovými stranami existoval zmluvný vzťah ako podnikateľov a predmetom sporu musí byť plnenie z ich podnikateľskej činnosti. Súdy však (ako odvolací, tak aj dovolací, pozn.) v danom prípade dospeli k záveru, že predmetom sporu medzi sťažovateľom a žalovaným je ochrana vlastníckeho práva a nie plnenie z podnikateľskej činnosti sporových strán. Podľa posúdenia ústavného súdu je tento názor ústavne akceptovateľný (k obdobnému záveru dospel ústavný súd napríklad aj vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 13/2022). Nie je totiž možné bez všetkého a len automaticky vychádzať z toho, že sťažovateľ je podnikateľským subjektom a žalovaný je verejnoprávnou korporáciou, ale je nutné prihliadať aj na konkrétny vzťah medzi nimi. Sťažovateľ si totiž žalobou uplatnil nárok na peňažnú náhradu za užívanie pozemkov, ktoré síce patria do jeho vlastníctva ako podnikateľa, no nie sú predmetom podnikania medzi ním a žalovaným. Preto bolo namieste v danom prípade

uplatniť premlčaciu lehotu podľa Občianskeho zákonníka. Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že v odôvodnení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nevyhliadol také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti na ďalšie konanie ústavný súd oprávňovali k vysloveniu záveru o porušení sťažovateľom namietaných práv. Závery najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku nie je možné označiť za svojvoľné, nelogické či z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľné.

19. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 1/2020).

20. Na základe uvedeného preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

21. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti zároveň namietal aj porušenie základného práva vlastniť majetok garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy. „Článkom 20 ods. 1 ústavy sa vlastníčkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom.“ (PL. ÚS 33/95) „Tento článok ústavy nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Vzťahuje sa na štátnych občanov Slovenskej republiky, cudzincov, právnické osoby slovenské i zahraničné a aj štát. Výklad tohto ustanovenia však neznamená, že každý má právo vlastniť akýkoľvek majetok... Uvedené ustanovenie ústavy treba vykladať tak, že každý má právo vlastniť majetok, ktorý ústavou alebo zákonom Slovenskej republiky nie je z tohto vlastníctva vylúčený.“ (PL. ÚS 38/95).

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že z napadnutého rozsudku nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k nepripustnému zásahu do základného práva sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavnú sťažnosť aj v tejto časti.

23. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

24. Ako *obiter dictum* ústavný súd poznamenáva, že v samotnej doručenej ústavnej sťažnosti nie je sťažovateľ, ktorý podniká ako fyzická osoba na základe živnostenského oprávnenia, označený správne a to tak, ako je správne označený v záhlaví tohto rozhodnutia. S poukazom na § 43 zákona o ústavnom súde totiž identifikačné znaky pre fyzickú osobu sú unifikované aj pre fyzickú osobu podnikateľa bez ohľadu na to, či vystupuje ako podnikateľ alebo nie, pretože v zmysle § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 14 CSP zákon už nerozlišuje medzi fyzickou osobou podnikateľom

a fyzickou osobou nepodnikateľom. V prípade fyzickej osoby podnikateľa tak možno pod pojem „iný identifikačný údaj“ subsumovať aj údaj o mieste podnikania alebo jej IČO.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu